

Kartka z kalendarza - grudzień 2019

1.12. ŚWIATOWY DZIEŃ AIDS

(285) - 1734 - ur. **ADAM KAZIMIERZ CZARTORYSKI**, mecenas i działacz kulturalny, teoretyk literatury, komediopisarz, zm. 19.03.1823

(75) - 1944 - **Powstanie Polskiej Kroniki Filmowej**

2.12. ŚWIATOWY DZIEŃ WALKI Z UCISKIEM

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ UPAMIĘTNIAJĄCY ZNIESIENIE NIEWOLNICTWA

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNYCH - ustanowiony przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w 1992 roku. Celem obchodów jest przybliżenie społeczeństwu problemów osób niepełnosprawnych, u których występują ograniczenia w prawidłowym funkcjonowaniu spowodowane obniżeniem odporności fizycznej lub psychicznej oraz pomoc we włączeniu tej grupy społecznej w społeczne życie.

3.12.

(125) - 1894 - zm. **ROBERT LOUIS STEVENSON**, pisarz angielski, autor zbioru wierszy dla dzieci *Czarodziejski ogród wierszy*, powieści podróżniczo-przygodowych, m.in. *Wyspa skarbów*, *Porwany za młodu*, *Czarna strzała* oraz sensacyjnych czytanych także przez młodzież *Doktor Jekyll i pan Hyde*, ur. 13.11.1850

(100) - 1919 - zm. **AUGUSTE PIERRE RENOIR**, francuski malarz, współtwórca i jeden z najwybitniejszych przedstawicieli impresjonizmu, twórca kompozycji rodzajowych *Śniadanie wioślarzy*, portretów m.in. *Pani Charpentier z dziećmi*, ur. 25.02.1841

4.12.

DZIEŃ GÓRNIKA - Barbórka to jedno z najbardziej znanych i hucznie obchodzonych świąt w naszym kraju. Wypada 4 grudnia, w dzień św. Barbary z Nikomedii patronki dobrej śmierci i trudnej pracy.

5.12.

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ WOLONTARIUSZA - Praca, którą wykonuje się za darmo, z potrzeby serca, jest istotnie bezcenna. W celu wyrażenia uznania dla trudu wolontariuszy na całym świecie z inicjatywy ONZ obchodzony jest od 1986 roku Międzynarodowy Dzień Wolontariusza. To doskonała okazja, by uświadomić społeczeństwu wysiłek, jaki wkładają rozmaite organizacje pożytku publicznego w niesienie pomocy innym, zarówno na poziomie lokalnym, krajowym, jak i globalnym.

(105) - 1914 - ur. **STANISŁAW DYGAT**, prozaik, felietonista, dramatopisarz, autor prozy łączącej problematykę egzystencjalną i narodową z groteską m.in. sfilmowanej powieści *Jeziro Bodeńskie*, będącej rozrachunkiem z Polską przedwojenną, zm. 29.01.1978

(105) - 1914 - ur. **HANS HELLMUT KIRST**, prozaik, niemiecki pisarz, zawodowy żołnierz, uczestnik kampanii wrześniowej i bitwy o Francję, autor popularnych powieści o tematyce wojennej i kryminalnej, m.in. *Nocy generałów*, *Fabryki oficerów*, zm. 23.02.1989

(90) - 1929 - ur. **STANISŁAW BAREJA**, reżyser i scenarzysta filmowy, klasyk polskiej komedii, zm. 14.06.1987

6.12. **MIKOŁAJKI**, zwyczaj obdarowywania się drobnymi prezentami, obchodzony na cześć świętego biskupa Mikołaja z Miry.

10.12. **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ PRAW CZŁOWIEKA** - To święto, które upamiętnia podpisanie Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka 10 grudnia 1948 roku.

DZIEŃ OCHRONY PRAW DZIECKA

DZIEŃ BOTA - Bot to inaczej program wykonujący określone czynności w zastępstwie człowieka. Czasem ułatwia więc nam życie, ale to delikatny temat. Co bowiem, jeśli boty będą w stanie wyręczać nas przy każdej czynności, nie tylko w sieci?

11.12. (25) - 1994 - zm. **STANISŁAW WŁADYSŁAW MACZEK**, generał broni Wojska Polskiego, uczestnik walk o Francję w 1940 roku, dowódca 1. Dywizji Pancerniej, zwycięzca bitwy pod Falaise, uczestnik walk od Podhala po Lwów, po wojnie pozbawiony obywatelstwa polskiego przez władze PRL, honorowy obywatel Holandii, kawaler Orderu Orła Białego, ur. 31.03.1892

12.12. (95) - 1924 - ur. **MIECZYŚLAWA BUCZKÓWNA**, poetka, prozaik, tłumaczka, żołnierz szarych szeregów, autorka wierszowanych utworów dla dzieci o charakterze poznawczym, m.in. *Łąka*, *Nad jeziorem*, *W polu i w lesie*, cyklu realistyczno-fantastycznych opowieści o Piotrusiu oraz powieści przygodowo-sensacyjnej *Tajemnica białego kamienia*, zm. 3.05.2015

13.12. **DZIEŃ KSIĘGARZA**

DZIEŃ PAMIĘCI OFIAR STANU WOJENNEGO - 13 grudnia 1981 roku w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej wprowadzono stan wojenny. W trakcie jego trwania życie straciło około 40 osób, internowano ponad 10 tysięcy działaczy związanych z „Solidarnością”.

(20) - 1999 - zm. **JOSEPH HELLER**, pisarz amerykański, pochodzenia żydowskiego, autor m.in. groteskowo-satyrycznej powieści wojennej pt. *Paragraf 22*, ur. 1.05. 1923

15.12. **DZIEŃ ESPERANTO** - 15 grudnia cały świat oddaje hołd twórcy języka esperanto Ludwikowi Zamenhofowi. Historia obchodów sięga lat 20. XX wieku, kiedy z inicjatywy grupy intelektualistów i aktywistów esperanckich powołano Dzień Zamenhofa.

(160) - 1859 - ur. **LUDWIK ZAMENHOF**, lekarz okulista, poliglota, twórca międzynarodowego języka esperanto, zm. 14.04.1917

(75) - 1944 - zm. **GLENN MILLER**, amerykańskiego kompozytora, popularyzator jazzu w Europie, ur.1.03. 1904

16.12. (160) - 1859 - zm. **WILHELM GRIMM**, niemiecki historyk literatury, zbieracz baśni i podań ludowych, wspólnie z bratem Jacobem zebrał i wydał baśnie dla dzieci tłumaczone na wiele języków, najbardziej znane to, m.in. *Kopciuszek*, *Czerwony Kapturek*, *Królowna Śnieżka*, *Tomcio Paluszek*, ur. 24.02.1786

17.12. **OGÓLNOPOLSKI DZIEŃ ROZMÓW TWARZĄ W TWARZ** - W dobie najróżniejszych komunikatorów coraz rzadziej rozmawiamy z kimś „twarzą w twarz”. Czy da się to jeszcze odwrócić? Spróbujmy chociaż dziś.

(65) - 1954 - zm. **ZOFIA NAŁKOWSKA**, pisarka publicystka, autorka opowiadań, dramatów i dzienników, czołowa przedstawicielka realistycznej prozy psychologicznej i społeczno- moralnej, m.in. powieści *Granica*, ur. 10.11.1884

18.12. (25) - 1994 - zm. **JADWIGA KORCZAKOWSKA**, Autorka książek dla dzieci i młodzieży, ur. 06.02.1906

19.12. (65) - 1954 - zm. **LUDWIK SOLSKI**, aktor, reżyser, dyrektor teatru, ur. 20.01.1855

21.12. (380) - 1639 - ur. **JEAN BAPTISTE RACINE**, francuski poeta i dramaturg, jeden z głównych przedstawicieli klasycyzmu, zm. 21.04.1699

(145) - 1874 - ur. **TADEUSZ ŻELEŃSKI**, pseud. **BOY** - satyryk i publicysta młodopolski, tłumacz, krytyk teatralny i literacki, z zawodu lekarz, mąż Zofii Pareńskiej, będącej pierwowzorem Zosi z *Wesela* S. Wyspiańskiego, autor m.in. *Piekła kobiet*, zamordowany z grupą profesorów lwowskich przez hitlerowców 3.07.1941

22.12. (30) - 1989 - zm. **SAMUEL BECKETT** - irlandzki dramaturg prozaik i eseista, lektor języka angielskiego, jeden z twórców teatru absurdu, autor m.in. sztuki *Czekając na Godota*, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1969 r., ur. 29.01.1866

(5) - 2014 - zm. **JOE COCKER**, angielskie muzyk, ur. 20.05.1944

25.12. (120) - 1899 - ur. **HUMPHREY BOGART**, amerykański aktor teatralny i filmowy, zm. 14.01.1957

26.12. (115) - 1904 - ur. **ALEJO CARPENTIER**, kubański pisarz, muzykolog i dziennikarz, jeden z najsłynniejszych przedstawicieli realizmu magicznego – miał wielki wpływ na rozwój literatury iberoamerykańskiej, zm. 24.04.1980

(5) - 2014 - zm. **STANISŁAW BARAŃCZAK**, poeta, tłumacz, krytyk literacki i historyk literatury, eseista, czołowy przedstawiciel Nowej Fali, ur. 13.11.1946

28.12. (80) - 1939 - zm. **STANISŁAW ESTREICHER**, historyk i bibliograf, ur. 26.11.1869

- 29.12.** (120) - 1899 - ur. **EUGENIUSZ BODO**, aktor, reżyser, zm. 07.10.1943
- (30) - 1989 - Sejm dokonał zmian w konstytucji, co oznaczało **formalny koniec PRL**. Nowa nazwa państwa to Rzeczpospolita Polska.
- (20) - 1999 - zm. **JERZY WALDORFF**, pisarz, publicysta i krytyk muzyczny, działacz społeczny, ur. 4.05.1910
- (15) - 2004 - zm. **SUSAN SONTAG**, amerykańska pisarka, eseistka, publicystka, krytyk literacki, pisała także sztuki teatralne i zajmowała się fotografią, ur. 16.01.1933
- 30.12.** (75) - 1944 - zm. **ROMAIN ROLLAND**, francuski pisarz, muzykolog i biograf, działacz na rzecz pokoju, autor m.in. dramatów historycznych *Gra miłości i śmierci*, biografii Beethovena, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1915 r., ur. 04.02.1505
- 31.12.** (150) - 1869 - ur. **HENRI MATISSE**, francuski malarz uważany za najśłynniejszego fowistę, zm. 3.11.1954

źródła:

<https://pl.wikipedia.org/wiki/2019>

<https://www.kalbi.pl/>

kalendaria rocznic i wydarzeń 2019:

- Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rzeszowie

- Miejskiej Biblioteki Publicznej w Opolu

Opracowała: B. Malentowicz